

Ugeskrift

for

Norske Landmænd,

udgivet af J. Schrøder.

N° 9.

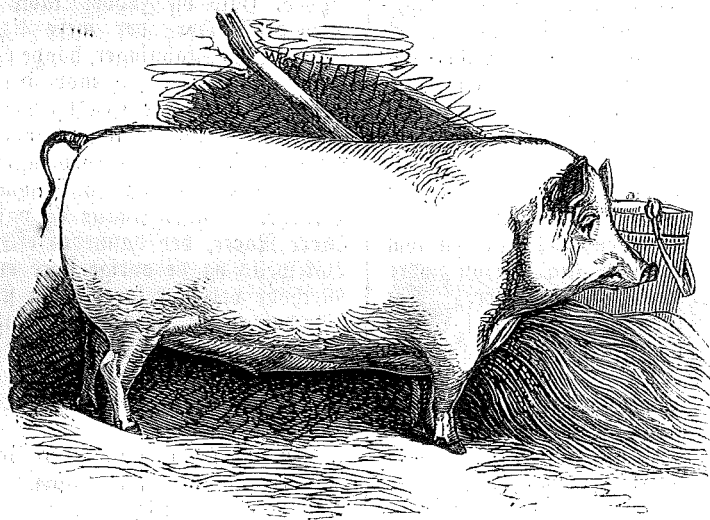
Lørdagen den 3die Marts 1860.

4de Aarg.

Indhold.

Svinet. — Hesten. — Løvepriserne i Christiania. — Inden- og udenlandske Efterretninger.

Svinet.

Det kinesiske Svin.

Uagtet Svinet uimodsigeligt ved sit Kjød er til stort Gavn, har det dog hos flere Folkelag til forskellige Tider været betragtet med mindre gunstige Bine. I Oldtiden ligesom i vore Dage er Svinet for enkelte Nationer en Gjenstand for Skref og Afsty, medens det i andre Lande leverer de kosteligste Retter til et velbesat Bord. Jødernes Afsty for Svinekjød er noksom bekendt. I det gamle Egypten afholdt man sig ikke alene fra at spise Svinekjød, men den blotte Berørelse af dette Dyr ansaaes for en Besmittelse, og Svinehyrderne blev aldeles udstødte af Menneskesamfundet. Paa samme Tid som Ostens Folkelag neredede denne dybe Modbydelighed for Svinet, benyttede Grekerne og Romerne dets Kjød til Lekrerter. Plinius fortæller os, at den raffinerede Civilisation hos Verdens Beherskere paa hans Tid fordrede at Svinene fik en Rering, som paadrog dem Leversyge. De Dyr, som var bestemte for Bellystingernes Bord, proppebes først med tør-

rede Egen og for at Kjødet skulde faae udføgt Smag, blev de heller ikke slaget førend de havde druffet betydelige Kvanta Honningvin. Alle Røgekunstens Hjælpemidler blev dernest anvendte. Den deiligste Ret man kunde sette for en romersk Gastronom var et ungt helt Svin, som under Stegningen var bleven dryppet med de bedste Vine, efterat Maven var bleven fyldt med Østers og sjeldne Fugle, saasom Kramsfugl, Lerker, Nattergale og andre mindre Sangfugle. Et saaledes udstoppet Svin minder om den berømte Trojanske Hest fyldt med Krigsfolk, som Grekerne bragte indensfor Trojas Mure. Romerne kaldte ogsaa denne deres Livret porous trojanus. Det trojanske Svin var en saa kostbar Ret, at den blev forbudt ved en Lov, men de rige Romere i Keiserertiden brød sig ikke om Love og de svelgede daglig i den mest optentfellige Overflod, medens Mengden af Folket holdt paa at omkomme af Mangel paa Brød.

Afsty for Svinekjød nerer den Dag i Dag Mohamedaneren, hvis Religion forbyder ham at spise det. Man har troet at Aarsagen til disse Forbud og denne Afsty skulde komme af at Svinet under visse Klimater affledkom Sygdom som Næringsmiddel, men Erfaring har vist, at det er ligesundt under de mest forskjelligte Himmelfrag. Sydhavsbeboerne spiser Svinekjød og befinder sig vel derved. Chineseerne forterer en Mengde Svinekjød og deres Sundhed lider slet ikke derved. Man paastaar endog, at Aarsagen til at de ikke gaar over til Mohamedanismen er den, at en Religion, som kan forbyde Nydelsen af deres kjereste Næring i deres Dine umuligt kan være rigtigst baseret. Den sande Aarsag til at Svinekjød af Mange er saa ilde anseet er det ikke muligt at komme efter. Vist er det at Egypterne arvede Afstyen fra Hinduerne og Mahomed optog den med meget Andet fra Jødernes Love.

Svinehjorderne har altid været meget talrige i Storbritanien. Under Cassernes Herredomme udgjorde de en af Jorddrotternes vigtigste Rigdomsfilber, og dannede Hovedretten paa et vel besat Bord. Hjorderne gif da i fuld Frihed om i Skovene; men med Agerbrugets Fremskridt indtraadte en skarper Deling af Eiendommene, og Svinene blev Husdyr i strengere Forstand.

I Irland er Svinet af yderste Vigtighed for Befolkningen. Overalt holdes det, selv af de fattigste Pladsfolk, hvis eneste Rigdom det ofte er. Det har der faaet Kjelenavnet „Herren som betaler Renterne.“ En saa vigtig Person nyder ogsaa i Irland forholdsmeessige Goder. Det bor i Forpagterens Stue, har sit Leie i Stuefrogen og ofte bedre og friskere Sengchaum end Forpagterfamiliens Bern. Potetesnygen har i de senere Aar gjort et stort Ekaar i Svineavlen og mangen en isff Familie har derfor maattet savne sin Stuegris.

Uden at tale om China, hvorfra desuden Dygaverne er usffre, er der endnu Lande, hvor Svineavlen staa høiere end i Irland, nemlig i Amerika. Der trives, nerer og formerer Svinet sig med største Lethed. Nybyggerne bringer dem altid med sig paa sine Nydningstog.

Blandt samtlige Husdyrslag udmerker Svinet sig ved sin store Forskjellighed inden sin Slegt. Forskjellen kan ligge ikke allene i Farve, Bæst og ydre Former, men endog i saa store Uregelmæssigheder i den indre Bygning, at man ner kunde fristes til at anlage den oprindelige Stamme for sferdelt. Saaledes teller det engelske Hanssvins Nygrad 55 Led medens Svinet fra China kun har 49 og man blandt de afrikanske Racer har fundet Purker med kun 44 Nygradsled. Endelig bør det ogsaa legges Merke til, at disse anatomiske Forskjelligheder iser viser sig paa enkelte Dele af Kroppen. Rakkpartiet har hos alle Svineracer 7 Led, Rygledene teller fra 13 til 15, Ledene lenger bag ved Lenderne og Bekkenet fra 4 til 6, og Haleledene teller hos de fleste tamme Racer 23, men gaar hos enkelte ned til 13. Uagtet disse store Afvigelser i Svinenes Bygning, gives der neppe nogen Dyreart, hvor Blandinger giver saa

heldige Resultater. For denne Kjendsgjerning kan vi takke Englendernes Forsøg i et helt Aarhundrede.

Taget i det Hele adskilte de gamle engelske Racer sig fra Nattdens ved deres Mangel paa Afrundethed i Former, ved en altfor svert udviklet Benbygning, ved Graadighed og i Uffikethed til at blive fede. Tilmed var største Parten af dem langbente, langørede, med lave Skuldre, lang Ryg, flade Sider og en tyk Hud besat med grove Børster af lysegul Farve. Men een god Egenstaa havde de, og det var den overordentlige Frugtbarhed hos Purkerne. Det sidste Aarhundredes duelige Dpdrætter tog sig ogsaa alvorlig af Svineracernes Foredling. Den berømteste Dpdrætter Bakewell anvendte sine Regler ligesaa vel paa Svinets som paa de øvrige Husdyrs Foredling, og erholdt tilsvarende Resultater. Storrelsen aftog, men Lidlighedsomhed og Fedningssevne tiltog. Dpshleysvinene var i sin Tid ligesaa berømte som denne Gaards øvrige Husdyr. Alle maatte beundre hans Svin, hvis Hoved, Hals og Fodder tabte sig i Fedmasser. Men disse Dyr, der mere lignede Kjødeplyndre end belavede Skabninger, havde ogsaa sine Mangler. Isfer indvendte man mod dem, at de var for sselne og manglede Frugtbarhed. Dpshleysvinene udbredte sig imidlertid i Naboeegnene og foranledigede altid nogen Forbedring, men deres Ry gif ikke ud over det hele Land, som Bakewells øvrige Husdyr. Snart maatte de ogsaa vi Pladsen for andre Racer, der dannedes efter et andet Princip. Bakewells og de øvrige store engelske Dpdrætterets Metode ved Raceforedlingen sluttede sig til Indavl, det er til uafbrudt Udvalg blandt de bedste Dyr inden samme Hjord, og derved var jo udmærkede Resultater vundne for Kvegets og Faarets Bedkommende; men med Svinet forholdt det sig anderledes.

Ved dette Aarhundredes Begyndelse dannedes de nu saa bekjendte engelske Svineracer ved at blande dem (altsaa Krydsningsmetoden) med asiatiske Svin. Ved denne Blanding aftog det gamle engelske Svin i Størrelse og dets Mangler rettede sig aldeles.

Under Navnet „Kinesiske Svin“ indbefatter og sammenblander man gjerne alle tamme Svineracer i det sydlige Asiens vidtstrakte Lande. I Virkeligheden har de ogsaa saa mange Kjendetegn felles, at de nok lader sig forene under een stor Familie. Mere strenge Jagttagere har imidlertid fundet saa betydelige Afvigelser blandt dem, at de har opstillet syv bestemte Afarter. Paa en nærmere Beskrivelse af disse vil vi her ikke indlade os. Alle Forfattere er imidlertid enige i at opstille i det Mindste to forskjellige Racer: den egentlige kinesiske Race og den siamesiske. Det siamesiske Svin er stort, hvorimod det kinesiske er høidt. Farven er den fornemste Forsffel mellem disse Afarter, og selv denne er ikke afgjørende. Ikke sjelden treffes den sorte Farve hos kinesiske Svin og den hvide hos siamesiske, hvilket gjør Forvekslingen saa meget mere undskyldelig.

Det asiatiske Svin er lidet af Bæst, men Kroppen danner nesten en fuldkommen Cylinder.

Der kan imidlertid siges det paa, at det er en Smule sabelrygget og har hengende Bug. Dret er kort og lidt bag over liggende; Benmassen liden. Fødderne er saa svage og korte, at de ofte ikke kan bære Dyret naar det er fedt, men dette maa tilbringe den meste Tid med at hvile paa Bugen. Hårstjerne er det bløde, og den hvide Farve er mest afgjort, fordi den paastaaes at være et Tegn paa bedre Kjød. Hvad der har gjort det kinesiske Svin saa verdifuldt for Engleenderne er dets Fæevne og Tidligmodenhed. I Kina er Svinekjød meget afgjort og Fædningen drives der til det Yderste. Som Bevis paa, hvor høit Kineserne sætter Svinet er det nok at anføre, at de ogsaa lever af Svinets Mælk, og at den reisende Europeer er udsat for at faa Svinemælk at ledske sig paa. Største Parten af de til England indførte Svin kommer fra Kantons Omegn. Deres Krydsning med de gamle engelske Racer har givet gode Resultater. (Fortsettes).

Hesten.

Indavl og Krydsning.

(Fortættelse fra No. 8).

Den engelske coachhorse er et Halvblods- slag med stærk Nedaryningssevne og er ligeledes et Resultat af samme Krydsnings-Methode. Det er rimeligt, at de engelske Halvblodshingste, som i sin Tid bleve indførte af Stutmeester Nielsen og besad en ualmindelig stærk Nedaryningssevne, vare opdrættede efter samme Princip, og det er dette samme Slags Halvblodshingste, som i tusindvis udbrede sig i de forskjellige tydske Stater. De opdrættes i stor Mængde i Normandiet og anvendes vidt og bredt til Landracernes Forbedring i mange af de franske Departementer. I Omegnen af Tarbes i Frankrig ere lignende Halvblodsheste bannede, men ved Krydsning med arabiske Hingste. *) Frederiksborghesten, der er hverken mere eller mindre end en Halvblodshest, hvori det ædle Blod er overveiende, besiddes ligeledes en umiskjendelig Nedaryningssevne. Altsaa ved Halvblodshingste, hvori det ædle Blod er overveiende, og som ved kombinere Krydsninger ere blevne homogene med vore Landhopper, ere vi istand til at meddele vore Landheste endel af de Egenskaber, som findes i Overmaal

*) Ifølge flere erfarne Stypologers Jagttagelser er den arabiske Hest som Besteler mere passende i de sydlige Lande end Fuldblodshingsten. I det nordlige Frankrig anvendes Araberen kun saare lidet, fordi den vanskeligst akklimatiseres, i flere Led giver et Afkom af alt for ringe Størrelse, er endnu mere vanskelig og kostbar at erholde end Fuldblodet og frembyder flere Vanskeligheder ved Valget af Hopper til den. I England har den som Besteler Intet udrettet i de sidste 50 Aar, uagtet gjentagne Forsøg. Fuldblodet dertmod kan ikke trives i Indien eller Afrika. Engleenderne og Franskmændene, saavelsom Paschaerne af Egypten have gjort flere Forsøg herpaa, men sebbe forgjæves.

for almindelig praktiske Brug hos Fuldblodet. Uden noget ædelt Blod, mere eller mindre efter Omstændighederne, ville hverken Ride- Kjørs-, Militær- eller Arbeidsheste fyldestgjøre vore egne, vore Handelskunders eller — Tidens Fordringer. Ikke heller ville vi uden Blod se os istand til at bekæmpe eller aflede Udviklingen af Former og Temperament, som vor tiltagende Agerbrugs-Kultur især i frugtbare Ege vil fremstynde paa Beskoning af Hestens sande Værd.

Heri ligger Nødvendigheden af enten at indføre Halvblodshingste af det rette Slags, eller producere dem selv. Det Sidste vil aabenbart være det rigtigste, fordi det er utvivlsomt, at Hingste, producerede i vort eget Land, besidde en langt stærkere Nedaryningssevne, saavelsom en større Homogenitet med Landets Hopper, end de, der indføres. Imidlertid er det ikke saa ganske let en Sag at producere dem. Der udfordres — Tid og en Sagkundskab, der for Diebliftet neppe findes hos vore Hesteopdrættere. Derfor bør Regjeringen under den Forudsætning, at den er kjender Hesteavlens for en Industri, der er af megen Vigtighed for Landet og uden dens Understøttelse ikke kan udvikle sig, indføre Halvblodshingste og holde dem i et Landstutteri, indtil de kunne kjøbes af Hesteopdrætterne i Landet. Men da de fer vore Forhold mest passende Hingste maa udgaa fra den ædle Hest, i hvilken vi maa søge Principet for Hesteavlens Udvikling, og da den er yderst vanskelig og kostbar at erholde, ligesom Erfaringen tilstræffelig har godtgjort, at Interessen for den helædle Hesteavl hos os er aldeles udsluttet, ligger hert en ligefrem Nødvendighed og den kraftigste Opfordring for Staten til at holde et Fuldblodslod af et saadant Omfang, at det kan opfylde sin Bestemmelse, eller idetmindste bestaa ved sig selv.

Jeg tror nu i Foranskaaende at have gjort det indlysende, at Theorien om Reenavl under alle Omstændigheder beror paa, at man har et uforsalfket og ubedarvet Materiale at arbejde med, og at det ligesaa lidt er ved Indavl, at vi ville se os istand til i vor Hesteavl at redressere den Stade, vi ved vore forkeerte Foranstaltninger og ved de mest planløse Krydsninger have bibragt den, som det vil blive muligt ved den at bibringe vore Landheste de Egenskaber, som Tidens Fordringer gjøre Krav paa. Soge vi Landet rundt, ville vi finde, at de af Enkelte fremførte Paa-stande om, at der i en eller anden Egn findes en ublandt Hesterace, ikke fortjene Tiltro, og at derfor Enhver maa give Professor With Ret, naar han Pag. 61 i sine Meddelelser Nr. 2 s. A. udtaler, „at der i Landets bedste Heste findes noget fremmed Blod af en mere eller mindre ædel Beskaffenhed, og at det netop er det samme iblandede Blod, der gjør dem bedre end den almindelige Landhest.“ Og dog samler sig en stor Del af vore bedste Kræfter iblandt Landmænd og Hesteopdrættere om at tilraade Regjeringen dels at betragte et af de Midler, som Hesteavlens skylder sin nærværende skjøndt ufuldkomne Udvikling som sta- deligt for dens Fremgang, dels at anvende en

Theori, om hvis Anvendelighed Ingen hertilands har den ringeste Erfaring. Af alle Fremgangsmaader er Indavl den, hvorved man allersest opnaar et Resultat og allervanfølgeligst udrybder indfægne Fæll iblandt Indviderne, og hvortil udfordres en Sagkundskab, Erfaring, Vedholdenhed og Omsorg, der langt overstiger vore Hesteopdræterses Kræfter og Laalmodighed. Paa mange Steder vil det blive en positiv Umulighed at anvende Theorien af Mangel baade paa Hingste og Hopper, og endelig er det stik modsat den Bei, Englænderne, Alles Mestre i over et Aarhundrede have fulgt og stadig følge — saalænge indtil Indviderne have opnaaet den attraaede Fuldkommenhed og Konstanthed; — thi da først er Indavl paa sin Plads. At der af 228 Præmiehingste i forrige Aar kun er 59 af saakaldet Landrace i hele Landet, som have faaet Præmie, imedens vort ringe Antal Yorkshire, de tidligere meget lidet benyttede Frederiksborger saavel som nogle faa Hingste af Knapstruper Herkomst og Descendenterne af de for henved 40 Aar siden indførte Halvblodshingste have leveret 169 Præmiehingste — oversees ganske, og indeholder for de meget ærede Herrer, som have stillet sig i Spidsen for Hesteavlens Ordning, ikke det allerringeste Bink eller Belæring om Halvblodets Betydning. Og de samme Herrer, som give Præmieystemet det stærkeste Stød, ved uden mindste Forbehold at tilraade at bantse det samme Slags Hingste, hvis Alkom de have belønnet hvert Aar med de fleste og høieste Præmier, forlange, at dette vildeblende System ikke alene bør følges som eneste Rettefnor ved Tillægsdyrenes Bedømmelse og som Ledetraad ved Anvendelsen af deres Theori, men at det endog bør udvides, og at Staten aarlig bør udsætte 20,000 Rdl. til Præmier, for ved Indavl at bevare det nationale Præg i vore Landracer, og andre 20,000 Rdl. til ved Præmiers Uddelinger efter en orthodox Ydrelære at befordre den ædle Hesteavl!

Altsaa Modsigelser paa Modsigelser og ikke Spor af Tankeforbindelse mellem Ord og Gjerninger! Og hvorfra hidrører dette Vilberede? Fra Præmieystemet, fordi dette udgaar fra en ensidig og uholdbar Theori, der har besnæret sunde Begreber, fra en Paradox, der, efter at have ført os ind i et Chaos af Bilsbor, har forledet os til den Tro, at vi ved Bedømmelsen af Hesten aldeles kunne overse Grundprincippet for dens Tilværelse og ingen Hensyn behøve at tage til den Kraft, der styrer hele Organismen — Livskraften, uden hvilken det Hele er et Kadaver.

Men hvad vil et udvidet Præmieystem med 40,000 Rdl. føre til, naar Udgangspunktet er en orthodox Ydrelære?

Staten maa have Garanti for Pengenes hensigtsmæssige Anvendelse, det vil sige, Regjeringen maa ved forskellige Midler sikke sig, at de Præmier, der uddeles, ogsaa virkelig tilfalde de Heste, som ifølge Ydrelæren bedst svarer til den Theori, som skal bringes til Udførelse. Men dette vil bevirke, at Stutmestre, Regjeringsassendinge fra Veterinærskolen, Stutterikommissærer, Udvalgte

fru Amtsråder og landøkonomiske Selskaber og maasse Sogneforstanderselskaber blive udrustede med en Myndighed, der giver alle Hesteopdrætere over i vedkommende Udvalgtes Bøld og tvinger dem til i Gæt og Alt at høre sig for deres Magtsprog, saafremt de ikke ville udelukkes fra Konkurrence til Statens Præmier. Opdræterne maa finde sig i, at de mange Stutmestre, snart under Paaberaabelse af Ansvar for Statens Penges forsvarlige Anvendelse, snart med Henviisen til — Videnskab, bestemme, hvor Indavl skal udføres, hvor det kan tillades at bruge en Blodshingst, hvilke Hingstplage skulle kastreres og hvilke ikke, fort sagt de ville som tanke- og villieløse Bæsnere blive en Bøld for al den Vilkaarlighed, for alle de forvirrede Ideer og forskellige Anstuelser, der kunne udspringe fra uholdbare Theorier, og vort Hestevesen vil vedblive at være, hvad det allerede har været i et Sækulum, en Tumleplads for saakaldte Jagmænds og Stuelærdes Paradoxe. Endnu aldrig har et Præmieystem udelukkende efter Hestens Ydre paa noget Sted i Verden vakt sand Interesse for Hesteavl eller bidraget til at opfatte sunde Principer, og det har aldrig, uagtet Forklaringer og Foredrag ved Præmieuddelingerne, formaaet at vibringe Hesteopdræterne det mindste Kjenndskab til at vurdere Hestens egentlige Værd, hvorimod det har fremfaldt Sløvhed og Tankeløshed imellem Opdræterne og de største Begrebsforvirringer imellem Theoretikere og Praktikere.

Det er derfor heller ikke ved Præmier efter Hestens Ydre alene, om denne Theori endog finder en mægtig Støtte i — vox populi, at vi ville blive istand til at indhente, hvad vi have tabt, eller bringe vor Hesteavl paa det Standpunkt, hvortil vore Naturforhold, Landets Kultur og Befolkningen villig rækker Haanden, ligesaa lidt som det er ved Lovbestemmelser, der foreskrive, at de nationale Racer skulle bevares og forbedres ved dem selv, — forglemmende ethvert Spor af gammel dansk nationalt Præg forlængst er udsløjet; tværtimod det er ved Midler, der ved Siden af at udrydde Hesteopdræterne af en Hærskare af Jagmænds, Professors og Kommissærers aandsløvende Formynderskab tillige føre dem ind paa den eneste ufeilbarlige Bei til en sund praktisk Bedømmelse af Hestens egentlige Værd og lære dem, at det kun er ved Tænksomhed, ved eget Arbejde og gennem Anstrængelser, at de ville se sig istand til at tilveiebringe et Produkt, der skaffer dem Fordel, Ære og Fornøielse, ligemeget om det har et engelsk, hinesisk eller — ægte nationalt Præg.

Naar Staten selv overtager Holdet af et Fuldblodsstod, der er Knudepunktet ved Løsningen af ethvert Spørgsmaal i Nutidens Hesteavl, og ligeledes indtil videre holder et Landstutteri af Halvblodshingste, hvilket paa Grund af vor Hesteavls Tilstand er en Nødvendighed, opfylder den en væsentlig Betingelse for dens Opkomst; og naar endelig Regjeringen vil opstille som et ufravigeligt Princip, at kun de Hingste kunne tilkjendes de af Staten bevilgede Pengepræmier ved Dyrføerne, som foruden at være frie for skadelige og arvelige

Jell, ved praktiske Prøver, enten under Rytter i Trav eller Galop, eller om man saa vil, i Skridt for en Plov, eller i begge Gangarter for en Bøgn, have lagt for Dagen, at de ere i Besiddelse af de Egenstaber, de skulle nebarve, og som intet menneskeligt Die ved Bestuelse eller Undersøgelse efter Jorelæren mægter at udforske, da følge vi de Vint, som alle Dyrslægters Udviklingshistorie viser os, og vi ere ikke alene paa det rette Spor, men endog paa den snorrette Vej til at naa det Maal, hvorefter vi i mangfoldige Aar forgjæves have stræbt.

Praktiske Prøver paa Hestens Dygtighed.

Bei der Auswahl der Zuchtpferde darf man sich nie blos von dem Aeußern, lediglich von den in ihren Leistungen erwiesenen Eigenschaften leiten lassen, wenn man günstige Resultate erwarten wil.

Baumeister,

Professor und Hauptlehrer

an der Thierarzneischule zu Stuttgart 1846.

Le cheval est né pour l'action, c'est par l'accon, que nous le devons juger.

Ephrem Houel.

(Stutteriinspektør og Lærer for Stutterieleverne).

Naar man ophører med Bæddeløb, opgiver man den rette Methode ved Opdræt og Behandling af Heste, og man forlader sunde Principer for Hesteracernes Forbedring.

Gayot.

(Generalinspektør over de franke Stutterier).

Kraft- og Hurtighedsprøver ere de bedste Prøver, man kan anvende til Bedømmelsen af Hestens Værd. De ere ligesaa nødvendige ved Forbedringen af Racer; thi de udpege til Forplantning de Individuer, der have aflagt Prøver paa de Egenstaber, man bør ønske at overføre paa vore udartede Hestestæg.

St. Ange (Lærebog i Hippologi, approberet af det franke Krigsministerium).
(Fortsættes).

Torvepriserne i Christiania.

Redaktionen er gjentagne Gange bleven opfordret til i Ugeskriftet at opgive Torvepriserne i Christiania, som Avertissementer af formentlig ligesaa stor Interesse for Landmanden, som de ugentlige Korn- og Fiskepriser.

Det er Redaktionen om at gjøre saa meget som muligt at imødekomme ethvert Forlangende, der skjønes at kunne medføre Gavn over en større Del af Landet. Naar nerverende Forlangende ikke er reflekteret paa, saa er Forsømmelse ikke Grunden, men

1) Christiania Torvepriser kan variere saa betydeligt Dag til anden, ja endog samme Dag, at Landmanden ved at sende Varer til Byen

efter Ugeskriftets Prisopgivelse, kan blive narret ihedestfor hjulpet.

2) Christiania Torvepriser vedkommer i Regelen kun den Del af Landet, som ved hurtig Kommunikation kan staa i daglig Forbindelse med Hovedstaden. Men Ugeskriftet gjælder det hele Land, og kan saaledes ikke i hvert Nummer indrykke Ting, som ikke nogenlunde har Almentinteresse.

3) Priserne paa inden- og udenlandst Korn samt paa saltet og tørret Fisk opføres ugentlig, fordi disse Varers Pris som oftest i hele det Søndenfjeldske reguleres efter Hovedstadspriserne, hvis Kornpriser igjen for en stor Del afhænger af Udlandets Kornpriser.

Disse Priser kan altsaa stoles paa fra Uge til Uge, og Landmanden kan ved dem bestemme sine Indkjøb eller Salg.

Indlandet.

Christiania. Under 11te f. M. har Hs. Maj sanctioneret følgende Lovbeslutning angaaende Forandring i den 53de Paragraph af Loven af 14de Januar 1837 om Formandskaber paa Landet:

§ 1. Den Myndighed, som ved den 43de Paragraph i Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1827 er tillagt Regjeringen til at afgjøre, om en Udgift, hvorimod Amtsformandskabet har fremsat Indsigelse, skal repareres paa Amtet, bortfalder for Fremtiden.

§ 2. Naar Amtsformandskabet fremsætter Indsigelse mod Repartition af nogen Udgiftspost, som er opført paa det i den ovennævnte Lovs § 41 b nævnte Overflag, fordi det bestrider Amtmandens Paa-stand om, at den Udgift, hvorom der handles, paa- hviler Amtet ifølge Lov, lovmedholdig afgiven Bestemmelse eller gyldig givet Disposition, bør Amtmanden tilføre Forhandlingsprotokollen de Grunde, som efter hans Formening tale for, at den omtvistede Sum bør repareres, samt opfordre Forsamlingen til ligeledes at tilføre Protokollen Grundene for dens Indsigelse. Finder Amtmanden denne fremdeles ubesøiet, bør han opfordre Forsamlingen til at erklære, om den undergiver Sagen Regjeringens Afgjørelse, eller i Mangel deraf til at udvalge to Mænd af Forsamlingens Midte til at optræde som Sagvoldere paa dens Vegne, for det Tilfælde, at Sag mod Amtskommunen maatte blive anlagt. Udskrift af Protokollen med de til den omhandlede Post hørende Bilage indsendes derefter til Regjeringen, som i Tilfælde af, at Amtsformandskabet har undergivet Sagen dens Afgjørelse, bestemmer, om Repartition bør finde Sted, og i modsat Tilfælde bestemmer, om Sag af Amtmanden mod Amtskommunen bør anlægges.

§ 3. Naar Sag af Amtmanden bliver at anlægges, indvarles paa Amtsformandskabets Vegne de tvende Mænd, som det i Genhold til foregaaende Paragraph har udvalgt, og hvilke i Alt hvad Sagen angaar, betragtes som dets Befuldmægtigede. Er saadant Valg paa tvende Mænd, som i § 2 er sagt, ikke foregaaet, træder ihedestfor dem som Amtsfor-

mandskabets Befuldmægtigede i Sagen, de Mænd, der i Dverensstemmelse med Formandskabs-Lovens 44de Paragraph forrette som Revisorer. Afgang blandt de valgte Mænd, saasom ved Død eller Fraktyning fra Amtet, erstattes paa lige Maade. Sagen, i hvilken Forligsmægling bortfalder, anlægges der, hvor Amtmanden har sin Bopæl, hvad enten det er i eller udenfor Amtskommunen. Paaankes Underretens Dom, sser det umiddelbart til Høiesteret, naar Sagen efter sin Gjenstand derhen kan indaankes.

§ 4. Indtil det, enten ved Regjeringens Resolution i Dverensstemmelse med § 2 eller, i fornødent Fald, ved Dom er afgjort, at den omtvistede Sum bør repareres, optages den ikke i Repartitionsplakaten.

§ 5. Tvistes der om Amtskommunens Forpligtelse til at afholde nogen Udgift, som allerede af Amtmanden er anvist, kommer Forkrifterne i forestaende §§ 2 og 3 ikke til Anvendelse, hvorimod der forholder i Dverensstemmelse med Formandskabs-Lovens 44de §. Bliver tilfølgende af denne § Sagsmaal til Indtale af noget Decisionsansvar at rette mod Amtmanden, anlægges det paa Amtskommunens Vegne af Amtsformandskabet, eller i dets Sted af dem eller de Mænd, som det dertil udvalger.

— Ved Valget paa den Deputation, der fra Stortinget skal afgaa til Stockholm, bleve 113 Stemmer afgivne. Fra Christiania Stift valgtes: Profesfor Schweigaard med 103 St., Gaardbruger Hoelstad 76 St., Kjøbmand Borch 59 St. og Advokat Kildal 49 St. Fra Christiansand: Biskop v. d. Lippe med 104 St. og Gaardbruger D. G. Ueland 78 St. Fra Bergen: Sognepræst H. U. Ewerdrup med 99 St. og Lensmand Veseth 69 St. Fra Trondhjem: Proprietær J. N. Krognæs med 68 St. og Konsul Jensen 54 St. Fra Tromsø: Foged Holmbo med 67 St. og Lensmand Gylche 46 St. Til Dødsforer valgtes Schweigaard med 91 St. Til Suppleanter valgtes: Fra Christiania Stift: Bergh med 70 St. og Elieson 52 St. Fra Christiansand: Jaabæk med 47 St. Fra Bergen: Ebanse med 34 St. Fra Trondhjem: Ulstad med 49 St. Fra Tromsø: Kjeldsberg med 46 St.

— Til Deputationen i Trondhjem valgtes: Fra Christiania Stift: Harbik med 99 St., U. N. Møgfeldt 84 St., Bøllstad 67 St. og J. Ewerdrup 45 St. Fra Christiansand: Enge med 78 St. og Mossige 54 St. Fra Bergen: Blom med 67 St. og Aga 59 St. Fra Trondhjem: Sæther med 81 St. og D. N. Krognæs 72 St. Fra Tromsø: Augustinusson med 102 St. og Stoltenberg 39 St. Til Dødsforer Harbik med 102 St. Til Suppleanter valgtes: Fra Christiania Stift: Wig med 74 St. og Hammerstad med 51 St. Fra Christiansand: Grave med 66 St. Fra Bergen: Aarflot med 50 St. Fra Trondhjem: Gram med 41 St. Fra Tromsø: Steen med 37 St.

Amtmanden i Christians Amt har under 20de ds. angaaende Tilstrækkeligheden af forrige Aars Høst meddeelt følgende: Med Undtagelse af Thotens Fogderi har Udbyttet af Høstagen været mindre end sædvanligt, og det har derfor, naagt den Hjælp, den oversalt heldige Potetesavl yder, vist sig nødvendigt paa mange Steder at indskrænke Kreaturholdet. Ugunstigt

tilfældet i denne Henseende er Hedalens Annex til Waage, samt Valders, i hvilket sidste ogsaa forrige Aars Udbytte af Halm var særdeles ringe, og hvor derfor Fodertrang mangesteds befrygtes at ville indtræde. I Thotens Fogderi kan Høavlen i det Hele taget anses tilstrækkelig for Behovet; østre Thoten har endog Overskud til Salg. Forrige Aars Kornavling anses tilstrækkelig, naar undtages Hedalens Annex til Waage, der bliver nødt til at kjøbe Korn, samt i Valders, hvor dog paa Grund af havende Beholdninger fra tidligere Aars Forsyning fra fremmede Steder ikke antages at tiltrænges. Dom, østre og vestre Thoten samt Bardal, kan afgive ikke ubetydelige Kvanta Kornvarer til Salg. Potetesavlen har givet et overalt tilstrækkeligt og i flere Distrikter overskødig Udbytte, og Lørraadendehed har kun vist sig i ringe Udstrækning og paa enkelte Steder.

Amtmanden i Stavanger Amt har under 19de ds. angaaende Tilstrækkeligheden af forrige Aars Høst indberettet følgende: Som anført i Indberetning af 19de Oktober f. A. er Høstagen i forrige Aar idetheletaget mislykket i Stavanger Amt, og Halmfoderet har ogsaa givet et mindre end sædvanligt Udbytte. Kommer nu hertil, at der i disse Egne, hvor man, især i trange Foderaar, er vant til at lade Gaar, Heste, og Kjør, der ikke malle, søge en stor Del af Føden ude, — er indtruffet et usædvanligt Snefald, som tvinger til en mere vedvarende Staldfødring end sædvanligt, saa er det at befrygte, at Kreaturfoderet ingenlunde vil blive tilstrækkelig for Behovet. Biskop blev der i forrige Aars Høst nedslaget en Del, og Affaldet af nærværende Aars Sildefiske har ogsaa ydet et langt større Bidrag end sædvanligt til Kreaturfoderet; men dette er dog ikke tilstrækkeligt til at betage Frygten for en endog meget stor Fodertrang til Vaaren. At forrige Aars Kornavl vilde komme til at staa under et Middelsaar, har jeg allerede i min Indberetning af 19de Okt. f. A. bemærket. Kornets Ustærkning har saa langt fra givet bedre Resultater end man dengang havde Grund til at vente, at Udbyttet snarere har vist sig mindre, end større. I flere af de Distrikter, der ere mere fjernede fra Havet, har forrige Aar været et fuldkommen Misvæxtaar, og flere Kommuner have sret sig nødt til ved Laan for Kommunens Regning at søge at fjerne Hungeren. Disse mørke Udfigter ere dog meget opklarede ved det i denne Maaned stedfudne Sildefiskeri, hvis Priser har sat Almuen istand til i en langt større Grad end sædvanligt at forsyne sig med Sild til Husbrug. Kommer nu hertil, at Potetesavlen i forrige Aar var usædvanlig rig og at Frugten i Vinter ikke vides at have lidt af Lørraadendehed, at Sildefisken, paa Grund af Stedet, hvor det fornemmelig er foregaaet, mere jevnt har udbredt sin Velsignelse over hele Amtsdistriktet, og at Kornpriserne snarere maa siges at staa lave end høje, saa har man al Grund til at haabe, at Forsynet ogsaa laar vil spare Stavanger Amt for nogen almindelig Mangel, om end Brødet paa enkelte Steder turde blive knapt tilskaaet.

Fra Solør skrives den 23de Februar, at der fra alle Kanter paa Østlandet har været klaget over formegent Sne. Det er dog ikke saameget selve Sne massen, som gjør Skade, men Drivningen, som i

faa Timer jevner ud alle Veispor og gjør saaledes ny Opfyndning nødvendig. Sommerdriften er derfor meget besværlig og det er vanskeligt, om al den hugne Laft kommer frem. Noget Esterpaahugst kan der vel heller ikke være Tale om, undtagen af saadanne Skove, der ligge nær ved Vassdragene.

Samar den 23de Februar. En Rejsende har berettet os, at den 9de ds. Skod Jæger af elverunnste Kompagni, Peder Pedersen Grandal i Trysil, 3de Bjerne, nemlig 1 Binne og dens 2 Unger. Efter at det første Skud havde fældet Moderen, flygtede Ungerne; men bleve snart indhentede af den raske Skiløber, som derpaa drøbte dem begge, af hvilke den ene ved Jægerens Ankomst og sin Tilflugt til et Grantræ, til hvis Top den kravlede op og sit der sit Banesaar. Skodet af de 3 Bjerne veiede tilsammen 15 Røger eller 45 Bpd. og Huden paa Binne holdt en Længde af over 4 Alen.

Gunnarshaug den 15de Februar. Fodermangelen heromkring er nu i stærkt Stigtende og Prisen paa Hø og Haln daglig i Stigtende. For nogle Uger siden kunde man kjøbe godt Voldsø til 2 $\frac{1}{2}$ Spd. pr. Skppd., og nu betales Høet med 5 Spd. og Havrehalm med 3 Spd. pr. Skppd. For simpel Sort tykfskallet Havre betales 2 $\frac{1}{2}$ Spd. og for Poteter 1 $\frac{1}{2}$ Spd. pr. Td. — Veiret vedbliver at være roligt med godt Føre og nogle Graders Kulde. Endel Baarsild er fanget langs Kysten fra Farsund til Egersund, uden at man dog kan kalde det noget Fiskeri, da ingen stor Mængde har stød under Landet, men formodentlig kun adspredte Stime af den Silde, der først i Januar Maaned viste sig 3 a 4 Mile fra Kysten ved Visterfyre.

Fra **Egersund** skrives: Løvedag den 11te ds. blev fisket paa en Baad 6 $\frac{2}{3}$ Td. Sild og paa en anden Baad 1 $\frac{1}{2}$ Td.; endel Hval og Fugl sees udenfor Landet. Glæden over Sildens Tilbagekomst er stor efter saa mange Aars Fraværelse. Gud give, at Haabet ikke maatte blive skuffet. En idag fra Sørensriver Feyer indløben Desejche til Amtet lyder saaledes: „Løvedag fisket ved Egerøen 12 Tønder ægte Baarsild af 2 Baade, paa andre Steder enkelte Sild. Løvedag og igaar bemærket Hval, ikke Fugl $\frac{1}{2}$ Mil ret ud af Egerøen. Igaar sat Garn af 15 Baade, men uden Fangst. I dag ikke Hval eller andre Tegn. Veiret koldt. Ogsaa fra Fletkefjord har man fornummet Sild. I et Telegram derfra dateret 12te Februar, heder det: Der fiskedes igaar $\frac{1}{2}$ Tønde Sild. Hval og Fugl sees i Bjorden.

Udlandet.

Danmark. Biskop Monrad, der opholdt sig i Paris og af Hs. Maj. anmodedes om at danne et nyt Ministerium, har nu opfyldt dette Over, hvorefter Hs. Maj. under 24de f. M. har udnævnt: Geheimte-Statsraad, Lic. jur. C. C. Hall til Konseilspræsident og tillige til Udenrigsminister for hele Monarkiet, Generalmajor G. M. v. Thesrup til Rigsminister for Monarkiet, Amtmand F. S. Wolffhagen til Minister for Hertugdømmet Slesvig, Konferensraad H. J. A. Raasbøff til midlertidig Minister for

Hertugdømmet Holsteen og Lauenborg, Biskop Dr. phil. D. G. Monrad til Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Kongeriget Danmark og tillige midlertidig Indenrigsminister for Kongeriget, Justitiarius Dr. jur. A. E. Casse til Justitsminister for Kongeriget Danmark, Professor Statsraad Dr. med. C. C. Fenger til Finansminister for hele Monarkiet.

England. Den 1ste d. M. skulde en Reformbill foreslaas i Underhuset af Regjeringen. I Anledning af, at Regjeringen agter at foretage Skattnedsættelser for at lette Næringsveiene, indgav en af Underhusets Medlemmer (Du Cane) nylig et Forslag (Amendment) til Huset om at afgive følgende Erklæring: „Det Huset erkjender Nødvendigheden af, at træffe Foranstaltninger i Anledning af, at Udgifterne er stegne i det forestaaende Finantsaar, formenes, at det ikke er hensigtsmæssigt at forsøge det allerede eksisterende Deficit ved at formindste den ordinære Indtægt og skuffe Landets berettigede Forventning ved at forhøje Indkomsskatten til et unyttigt høit Beløb.“ Dette Forslag blev den 24de f. M. forkastet med 331 mod 223 St.

I de engelske Blade meddeles, at den britiske Kanalgaade den 23de affeilede til Lissabon. Ifølge et Rygte skal Hensigten dermed være at foretage en Demonstration mod de Fredsbetingelser, som Spanien har foreskrevet Marokko, og hvilke Freds- betingelser skulle gaa ud paa, at Spanien forbliver i Besiddelse af Tetuan og det erobrede Territorium; Marokko betaler endvidere en Krigs- Erstatning af 200 Millioner Realer og forpligter sig til at agte den katolske Kulus. Marokkanerne havde faaet Frist til den 23de f. M.

Østerrigs Keiser skal ifølge det engelske Toryblad Press ville proklamere en saa liberal Forfatning, at den ogsaa vil tilfredsstille Venetien og Ungarn. Tillige melder Bladet, at Østerrig gjør store militære Forberedelser.

Spaniens reaktionære og Præste-Parti gjør sig al mulig Umage for at styrte det nuværende Ministerium, og var nærved at seire, da Tetuans Erobring gjorde det en Streg i Regningen. Partiet bestræber sig ogsaa for at faa Armeen hjem fra Afrika for at stille den til Paven's Disposition.

Gaardsregnskab for den norske Bonde

med et sammenhængende haarigt Regnskab
over navngiven Gaard

af
Schroder,

Udenbys Subskribenter og Subskribentsamlere anmodes om i betalte Breve at indsende Betalingen for Bogen, 30 f., samt Postpostomkostninger, forsaavidt den ei kan afleveres til Kommissjonerer i Christiania. Det formeget Indbetalte tilbage- sendes med Bogen.

Adresse: Schroder paa Boll i Berum.

Subskriptionen er standstet og Bogladepriisen 36 f.

Fra Malendals Benmølle ved Bergen leveres:

Svovelsyrede Ben a 4 $\frac{1}{2}$ pr. \mathcal{R} .
 Dampede pulveriserede Do. a 3 $\frac{1}{2}$ pr. \mathcal{R} .
 Do. finknuste Do. a 2 $\frac{1}{2}$ pr. \mathcal{R} .
 Naa pulveriserede Do. a 3 $\frac{1}{2}$ pr. \mathcal{R} .
 Do. finknuste Do. a 2 $\frac{1}{2}$ pr. \mathcal{R} .
 Fougnier & Christie.

Ægte peruanisk Guano i Sække paa omkring 160 \mathcal{R} til 3 Spd. 16 $\frac{1}{2}$ for 100 \mathcal{R} .

Svovelsyrede Ben } fra Hr. S. Malling's
 Pulveriserede do. } Benmølle til Fabrik-
 Finknuste do. } priser: 4-3-2 og
 Grovknuste do. } 1 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ pr. \mathcal{R} .

Chilisalpeter til 6 $\frac{1}{2}$ pr. \mathcal{R} .

Nyt Græsfrø:

Schlesiske Rød-Kløver }
 Do. Hvid-Kløver } til billige Priser
 Alfiske-Kløver }
 Timothei }
 sælges af Joh. P. Olsen i Christiania.

Norsk Fiskeguano i Matter paa 2 $\frac{1}{2}$ Centner sælges til den af Selskabet ansatte Pris 2 Spd. 60 for 100 \mathcal{R} med Tillæg for Emballage 20 $\frac{1}{2}$ pr. Matte ved Joh. P. Olsen i Christiania.

Dampapparat tilsalgs.

Paa Fogedgaarden Haug i Ullensaker staar et Dampapparat af Stanley's Konstruktion til Dampning af Kreaturfoder tilsalgs. Med Apparatet, der kun er benyttet i 2 Vintre, følger de dertil hørende Rørledninger. Liebhabere bedes at henvende sig til Agronom Landmark, der bor paa Stedet og som paa Forlangende giver nærmere Oplysning.

Jordegods til Salg eller Forpagtning.

Næs Herregaard med underliggende Bondegods, af Skyld 31 Daler, i Thorsnæs, $\frac{1}{2}$ Mil syd for Fredrikstad, ved Søen og Glommens Udløb, agter Eieren at sælge eller bortforpagte med udvalgt Besætning, Redskaber og Inventar. Hovedgaardens har prægtige, grundmurede Hovedbygninger og komplette Udhus, udmærket Frugthave og Lyssparker med rig Kvæstov, ca. 1000 Maal veldyrket, fuldstændig agroftet og tilbels hulveitet, rig Vermulds Agerland, hvoraf er det Halve i Kløverenge, foder 12 Heste og 40 Fæ, har 10 Husmandspladse, der føde 5 Heste og 20 Fæ, en Mængde Havneser i Fjorden samt stort Fiskeri. Det underliggende Gods bestaar af Laverød, ca. 100 Løndeland god og vextrig Naaleskov, med Løffen Bjeraas, ca. 60 Maal oblet og tillagt

Myrjord, samt 5 Bøndergaard, 2 Roppestad, 2 Nessal og Sunvig, hvoraf Halvdelen ere bygfelledige og tilbels agtes underlagte Gaarden og forresten bruges af Forpagtere og Kældninge, føder 8 Heste og 20 a 30 Fæ, ca. 500 Maal Agerland og betydelige Udmarker med ypperlige Havnegange, Skov til Husbehov, udstrakte Søstrande og Fiskeri. Godset sælges helst samlet og kunne Kjøbevillkaarene ganske lempes efter sold Kjøbers Befvemmelighed. Man henvende sig til E. L. Gleditsch i Christiania eller Eieren S. Gleditsch paa Stedet.

Bestmanskvæd i Borre, $\frac{1}{2}$ Mil syd for Horten, med herlig Veliggenhed ved Søen, godt og vakkert bebygget, ca. 250 Maal Agerland og ca. 200 Maal rig Bøg- og Naaleskov paa dyrkbar Mark, godt Tangtag og Fiskeri, sælges eller bortforpagtes paa gode Villkaar ved E. Gleditsch paa Horten eller E. L. Gleditsch i Christiania.

En smuk Eiendom i Rommedal paa Hede- marken paa 12 a 13 Skylddaler og som føder 7 a 8 Heste og 25 a 26 Fjor, er billig tilsalgs. Paa Eiendommen har været avlet over 300 Tdr. Korn. Samtlige Huse ere nye og indrettede for en konditioneret Familie. Jac. Randrup.

Mølle- og Sagbrug.

Et større Møllebrug og 2de Sagbruge ved en Kjøbstad ved Christianiafjorden ønskes solgt eller byttet mod anden Eiendom. Billet, mærket „Anden Eiendom“ bedes nedlagt Mrgbl.s Erped.

Christiania Kornpriser.

Indenlandst

Hvede, 3 $\frac{1}{2}$ a 5 Spd. Intet solgt.
 Rug, 16 $\frac{1}{2}$ a 17 $\frac{1}{2}$.
 Byg, 12 $\frac{1}{2}$ a 12 $\frac{1}{2}$ a 3 $\frac{1}{2}$ Spd.
 Havre 8 $\frac{1}{2}$ a 9 $\frac{1}{2}$ a 12 $\frac{1}{2}$.

Udenlandst

Rug østersøst 4 Spd. 12 $\frac{1}{2}$.
 Rug dansk 19 $\frac{1}{2}$ a 19 $\frac{1}{2}$ a 13 $\frac{1}{2}$.
 Byg 2radigt 17 $\frac{1}{2}$.
 Erter 4 $\frac{1}{2}$ Spd.
 Hvede 5 $\frac{1}{2}$ Spd. a 6 Spd.

Christiania Fiskepriser.

Sild, Klømbd. 6 a 6 $\frac{1}{2}$ Spd. pr. Td.
 Sild, stor Mid. 5 a 5 $\frac{1}{2}$ Spd. pr. Td.
 Sild, smaa do. 4 $\frac{1}{2}$ a 5 Spd. pr. Td.
 Sild, stor Christ. 3 $\frac{3}{4}$ a 4 Spd. pr. Td.
 Sild, smaa do. 12 a 13 $\frac{1}{2}$ pr. Td.
 Storset 1 Spd. a 1 Spd. 12 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
 Middelsæt 3 $\frac{1}{2}$ a 4 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
 Smaaset 8 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
 Rødstier 8 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af M. C. Fabritius.